

[A. M. Hansen.]
 over, at Kravet om, at Seminarierne bør være selvejende Institutioner, sikkert ikke vil kunne efterkommes; og jeg finder i og for sig heller ikke, at der er stor Grund dertil. Men jeg er enig med det ærede Medlem Hr. Chr. Søgaard i hans Ønske om, at der bør indføres en Bestemmelse, som hindrer en Kapitalisering af Statstilskuddet, hindrer, at dette kan komme en Enkeltmand til gode ved en Handel om et privat Seminarium. Og en saadan Bestemmelse er der sikkert ogsaa Mulighed for at finde Udtryk for i det kommende Udvalg.

Jeg maa endelig udtale min Enighed med det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, naar han mener, at der bør kræves et fuldstændig dokumenteret Regnskab fra de private Seminarier. Saaledes er Forholdet, saa vidt jeg ved, nu, at de private Seminarier indsender dokumenteret Regnskab. Men, som sagt, disse og andre Enkeltheder kan der forhandles om i et kommende Udvalg.

Jeg kan ud fra de her fremsatte Synspunkter paa mit Partis Vegne tilsige vor Medvirken til at lovfæste en Tilskudsordning for de private Seminarier.

Axel Dam: Principielt har vi i Retsforbundet, hvad man maaske ved, den Opfattelse, at al Undervisning bør være privat; og hvis nogle Seminarier skulde afskaffes eller nedlægges, skulde det efter vor Mening være Statsseminarierne og ikke de private Seminarier. Dette ikke blot i Kraft af vore Retsideer, men ogsaa, fordi vi tror, at det tjener Kulturen og Opdragelsen bedst. Vi tror ikke paa, at Inspirationer skal komme fra Ministrene. Jeg kan i den Henseende være helt uenig med min højtærede foresatte, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen, naar han mente, at det kunde bebrejdes de siddende Ministerier, om Statsseminarierne ikke havde naaet saa vidt i Retning af nye og frugtbare Ideer som Privatseminarierne. Fra Ministeriets Side kan der udgaa Instrukser; men der er jo Forskel paa Instruks og Inspiration, denne sidste tror jeg ikke kan komme fraoven.

Men saa længe Staten opretholder det offentlige Skolevæsen og har Statsseminarier til at uddanne Lærere, og saa længe disse Statsseminarier ikke kan overkomme med det Antal, vi har nu, at uddanne det nødvendige Antal Lærere, gør de private Seminarier dér en Gerning i Statens Tjeneste; og efter de faldne Udtalelser tør man vel gaa ud fra, at de fleste af de private Semina-

rier gør den Gerning lige saa godt som Statens Seminarier. Staten bør derfor stille dem saaledes, at det bliver dem muligt at konkurrere med Statsseminarierne; og disse er allerede noget gunstigere stillet, bl. a., fordi de har billigere Undervisningsbetaling for Eleverne. Da disse Tilskud hidtil er givet paa Finansloven, er det en Selvfølge; at saadanne Anstalter ikke har kunnet føle sig fuldt betryggede, idet de da ikke ved, hvorledes de tør lægge næste Aars og næstnæste Aars Budget; og derfor er det meget ønskeligt for de private Seminarier, at disse løse Forhold bliver erstattet med en fast Lov med bestemte Regler. Det vil vi for vort Vedkommende tiltræde og ønsker derfor, at dette Lovforslag maa faa en gunstig Behandling. En anden Betænkkelighed ved Tilskud til private Virksomheder er den, som er nævnt fra anden Side, nemlig at Statstilskuddet og de Rettigheder, der haves, Eksamensret og lignende, kan blive kapitaliseret og solgt til andre. Vi ser undertiden Avertissementer om, at Realskoler med Statstilskud og Eksamensret o. s. v. er til Salg, og Meningen er altsaa, at der skal betales derfor. Men jeg ved, at den højtærede Minister er kendt med dette Forhold og vil tage Forholdsregler derimod og vel ogsaa lade det komme frem i Lovsform, saaledes at det private Seminarium ikke paa den Maade kan gøres til Genstand for Forretning og sælges, saaledes at det fremtidige Tilskud i Virkeligheden bliver illusorisk og bliver et Tilskud til den foregaaende Ejer. Naar disse forskellige Ting er ryddet af Vejen, kan vi tiltræde Princippet i Lovforslaget.

Enkeltheder i Forslaget skal jeg ikke her ved første Behandling komme ind paa. Da jeg selv er Seminarielærer, formodentlig den eneste her i Tinget, kunde man let tro, at jeg talte paa mine Kollegers Vegne, hvis jeg allerede nu fremsatte min Mening om Enkeltheder. Det skal jeg ikke gøre, kun maa jeg sige, at jeg finder noget berettiget i det, det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen fremsatte angaaende Forstandernes Lejligheder; hvis Statstilskuddet ogsaa skal indeholde Huslejegodtgørelser til Seminarieforstandere, synes jeg, at det er urimeligt, at det ikke lige saa vel gives dem, som er nødt til at leje en Lejlighed, som til dem, der tilfældigvis bor i samme Bygning. Dette er imidlertid Smaating.

Vi fra vor Side ønsker at støtte, at Privatseminarierne kommer ind under lovordnede Forhold og ikke blot findes paa Finansloven.